

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: Sygehuspolitik
Sagsbeh.: DEPLSB/AJU/KKO
Koordineret med: Sundøk/SGC
Sagsnr.: 1606028
Dok. nr.: 171649
Dato: 13. oktober 2016

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

[Den 13. oktober 2016 kl. 15.00 - 18.00 i Folketinget]

Samrådsspørgsmål A (stillet af Flemming Møller Mortensen

(S)):

En gennemgang af Arbejdstilsynets rapporter på baggrund af besøg på hospitaler i 2015 viser, at hver tredje sygehus fik påbud om for dårligt psykisk arbejdsmiljø.

Mener ministeren, at dette er en utilfredsstillende situation, og hvilke tiltag vil ministeren i givet fald tage for at sikre, at såvel det fysiske som psykiske arbejdsmiljø for offentligt ansatte i sundhedssektoren bliver forbedret?

Samrådsspørgsmål Q (stillet af Peder Hvelplund (EL)):

Vil ministeren redegøre for, hvad regeringen vil gøre ved den generelle problematik, der er blevet afsløret gennem Arbejdstilsynets rapporter efter besøg i Sundhedsvæsenet, og som har afsløret helt urimelige arbejdsvilkår for de ansatte, der kan have ført til fare for patientsikkerheden?

Samrådsspørgsmål R (stillet af Peder Hvelplund (EL)):

Vil ministeren redegøre for, om det fortsat er regeringens opfattelse, at det er muligt for regionerne at levere effektivitetsbesparelser på 2 % årligt og samtidig opretholde et højt fagligt niveau i Sundhedsvæsenet?

[Indledning]

Tak for spørgsmålene.

Jeg skal i dag besvare syv samrådsspørgsmål om arbejdsmiljøet på sygehusene, brug af beroligende medicin og indberetninger af utilsigtede hændelser.

- Som aftalt besvarer jeg spørgsmålene ad tre omgange - først spørgsmålene A, Q og R, dernæst spørgsmålene L, O og P og afslutningsvis spørgsmål M.
- Mellem mine besvarelser vil der være mulighed for at stille spørgsmål.

Så lad os starte med spørgsmålene A, Q og R om arbejdsmiljø på sygehusene og om effektiviseringsgevinster – og gemme spørgsmålene om medicinering og utilsigtede hændelser til senere.

***

[Besvarelse af spørgsmål A]

Indledningsvis vil jeg gerne sige, at jeg er sikker på, at alle her kan blive enige om, at det naturligvis på ingen måde er en tilfredsstillende situation, når mennesker bliver hårdt belastet af deres arbejde.

- Hverken for den enkelte medarbejder, for arbejdspladsen eller for vores samfund.
  - For der er ingen, der skal blive syge af at gå på arbejde.

Derfor er jeg også glad for samrådet i dag, for jeg ser det som et udtryk for, at vi alle er optagede af, at arbejdsmiljøet i sundhedssektoren skal være i orden.

- Både for personalets, men selvfølgelig også for patienternes skyld.

***

Vores fælles sundhedsvæsen og en fortsat udvikling af patientbehandlingen er meget højt prioriteret af denne regering.

- Vi har fra dag ét i regeringen trukket i arbejdstøjet på sundhedsområdet og bl.a. leveret en handlingsplan for den ældre medicinske patient, en akutpakke mod overbelægning på sygehusene, bedre patientrettigheder og senest en kræftplan IV og en demenshandlingsplan.

Og lad mig som sundhedsminister slå fast, at jeg gerne påtager mig min del af ansvaret for, at vi har et godt sundhedsvæsen.

- Det er mit ansvar at udstikke de politiske retningslinjer med respekt for de faglige input.
  - Sådan som vi bl.a. har gjort i forhold til handlingsplanerne og de nationale mål.

At løfte det ansvar kræver også, at vi i regeringen er klar til at investere i vores sundhedsvæsen.

- Og det er vi!
  - Det sagde vi før valget, og det har vi leveret på efter valget.
- Vi har givet sundhedsvæsenet en stor saltvandsindsprøjtning på 2,4 mia. kr. i år.

- Det vidner om, at vi prioriterer sundhedsområdet meget højt i en tid med økonomiske stramme rammer.

- Og med økonomiaftalen for 2017 sikrer vi en endnu bedre økonomisk ramme for sundhedsområdet, ligesom vi med vores finanslovsforslag for 2017 lægger op til styrke sundhedsområdet med ca. 1 mia. kr.

- Så alt i alt er der flere midler til sundhed under denne regering. Præcist som vi lovede det, for vi holder vores løfter.

Jeg ved selvfølgelig godt, at der er sket rigtig mange forandringer på sygehusene de senere år, og jeg betvivler ikke, at dagligdagen kan være hektisk på et sygehus for den enkelte medarbejder.

Når det er sagt, så vil jeg gerne slå fast:

- Det er regionerne, der som driftsansvarlige og som arbejdsgivere er ansvarlige for sygehusvæsenet.

- For det første er de som arbejdsgivere ansvarlige for, at personalet kan arbejde i et ordentlig fysisk og psykisk arbejdsmiljø.
- For det andet er det regionernes ansvar at foretage de nødvendige prioriteringer i driften, så indsatserne afspejler patienternes behov.
- Og for det tredje er det regionernes ansvar at følge op på den udvikling, som sker hele tiden og være klar til at justere, hvis der viser sig behov for det.
- For mener en region, at der er behov for at omorganisere eller prioritere for at opnå det bedst mulige for personalet eller patienterne, så er det deres ansvar, at det sker inden for de faglige retningslinjer.
  - Det gælder på hele paletten – både i forhold til faglige prioriteringer og i forhold til personaleressourcer.

Og når man kan konstatere, at sundhedsvæsenet generelt har fået et markant ressourceløft over de senest mange år, så bliver drøftelsen jo i høj grad et spørgsmål om god styring og arbejdstilrettelæggelse i den enkelte region.

- For når vi kigger på de tal, som vi har til rådighed, så er der i dag 20 procent flere læger og 13 procent flere sygeplejersker på de offentlige sygehuse, end der var i 2007.
  - Det svarer til, at hvert sygehus (24 sygehuse) har ansat 13 flere læger og 21 flere sygeplejersker årligt.
- Og samtidig er nettodriftsudgifterne til regionerne steget med ca. 13 mia. kr. siden 2007.

Så man kan altså konstatere, at sygehuse generelt har fået et markant ressourceløft over de seneste mange år.

***

Og med det sagt, så vil jeg gerne som afrunding på spørgsmål A gøre det klart:

- At - ja - jeg mener det er en utilfredsstillende situation, hvis arbejdsmiljøet på sygehuse ikke er i orden.
  - For der skal ikke herske nogen tvivl om, at sygehuses personale naturligvis skal kunne arbejde under ordentlige forhold.

- Så patienterne kan få den behandling, som de har brug for i trygge rammer.
- Og det er regionernes ansvar at sørge for dette, og det ansvar forventer jeg, at de lever op til.

***

[Besvarelse af spørgsmål Q]

For at sikre ordentlige arbejdsvilkår for de ansatte, så synes jeg, at det er godt, at vi har nogle arbejdsmiljøregler i Danmark, som skal sikre rammerne for et godt arbejdsmiljø, og at vi har et Arbejdstilsyn, som fører tilsyn med det.

Kigger vi nærmere på Arbejdstilsynets afgørelser på hospitalerne over en årrække, var der – som det også fremgik af svar på udvalgsspørgsmål nr. 599 fra i sommer:

- i 2012: 70 afgørelser om psykisk arbejdsmiljø
- i 2013: 42 afgørelser om psykisk arbejdsmiljø
- i 2014: 130 afgørelser om psykisk arbejdsmiljø
- i 2015: 43 afgørelser om psykisk arbejdsmiljø

Udviklingen i tallene vidner altså om, at der ikke er sket en forøgelse af afgørelserne om psykisk arbejdsmiljø på hospitalerne i 2015.

- Jeg betvivler ikke, at der kan være en oplevelse hos den enkelte medarbejder på sygehuset, at der er et stadigt stigende arbejdspress.

Men jeg bliver nødt til at gentage, at når vi ser på udviklingen i det sundhedsfaglige personale, så er der de seneste år kommet flere hænder til.

- Og med regeringens store prioritering af sundhed i 2016 har sundhedsvæsenet i 2016 haft 2,4 mia. kr. mere at gøre godt med end i 2015.
  - Nogle af de penge har vi selvfølgelig et ønske til, hvordan skal bruges, men langt hovedparten af pengene har regionerne selv mulighed for at prioritere.

Det kommer derfor i høj grad til at handle om god regional styring, så regionerne sikrer, at de nødvendige ressourcer er til stede på det enkelte sygehus.

- Ligesom det er et lokalt ledelsesansvar at tilrettelægge bemanningen på hver enkel afdeling, så der lokalt kan tages højde for spidsbelastninger eller andet, som kan belaste arbejdsmiljøet.

Det ansvar har jeg en klar forventning om, at regionerne og sygehusledelserne lever op til.

Så for at besvare spørgsmål Q, så er det helt utvetydigt regionernes ansvar at sørge for, at forholdene for de ansatte er i orden.

- Arbejdsmiljøreglerne skal overholdes.
- Og patienterne skal kunne få den rette behandling i trygge rammer.

***

[Besvarelse af spørgsmål R]

Så bliver jeg spurgt om regeringen mener, at det er muligt for regionerne at levere effektiviseringsbesparelser hvert år på 2 pct.

- Og lad mig her understrege, at jeg ikke anderkender præmissen i spørgsmålet om, at vi har indgået en aftale med regionerne om effektiviseringsbesparelser.

Vi har som nævnt tilført sundhedsvæsenet 2,4 mia.kr. i 2016.

- Det rimer altså ikke på ordet ”besparelser”.
- Og der er ikke noget nyt i, at vi har fastholdt en produktivitet på 2 pct. i aftalen om regionernes økonomi.
- Det vil sige fastholdt en aftale om, at sundhedsvæsenet fortsat skal forbedre effektiviteten og opnå mere sundhed for pengene.
- Og lad mig med det samme gøre det klart - gevinsterne ved en øget produktivitet bliver i regionerne til gavn for patienterne.

I virkeligheden taler vi om effektiviseringsgevinster til gavn for patienterne og samfundet.

- Og vi taler om, at vi skal bestræbe os på ikke kun at gøre det godt – men gøre det endnu bedre.

- Det gælder for de nye penge, vi prioriterer – og for de eksisterende godt og vel 108 mia. kr., som vi årligt bruger på det regionale sundhedsvæsen.

Regionerne har selv vist, at det kan lade sig gøre

- Hospitalerne bliver stadig mere produktive – for når vi måler produktiviteten har den i 2013 og 2014 været på over 2 pct.
- Det er en flot præstation, men der er stadig potentialer i den regionale forskel, der er på området.
  - I 2014 var der for eksempel en produktivitetudvikling på 0,3 pct. i en region (Region Sjælland) og 5 pct. i en anden region (Region Nordjylland).
  - Det viser, at der er potentiale i at lære af hinanden og lære af de bedste.

Hvor er så effektiviseringsmulighederne?

- Det korte svar er, at de er i et sundhedsvæsen, der konstant skal udvikle sig.

- Både i ny teknologi, bedre og smartere arbejdsgange, en bedre organisering, arbejdsglidning mellem personalegrupper, ny medicin osv.

Eksemplerne er mange, men her er nogle stykker:

- accelererede patientforløb via mindre indgribende kikkert- og robotkirurgi,
- telemedicin til gravide med komplikationer eller hjemmemonitorering for KOL-patienter,
- multifunktionssenge, som overtager dele af portørernes opgaver med at løfte og vende patienter,
- forbedret logistik på hospitaler fx med selvkørende robotter, som fragter udstyr,

Og jeg kunne blive ved – vi rykker os hver dag og bruger udviklingen i teknologien til at skabe værdi.

Og vi investerer i disse år over 47 mia. kr. i nye sygehuse, som giver mulighed for endnu bedre arbejdsgange.

De nye bygninger er ikke blot vægge og kedelige mursten, men rammer, der skal sikre et moderne dansk sygehusvæsen, hvor arbejdsgange, patientforløb og logistik kan tilrettelægges mere effektivt og tidssvarende.

- Det er klart, at en så stor investering vil komme patienterne til gode i form af mere og bedre sundhed for pengene.

Jeg ser derfor ikke, at effektivitet er i modstrid med bedre kvalitet i behandling.

- I min verden er det ikke et *enten eller*, men *et både og*.

Derfor kan fokus på regionernes effektivitet selvfølgelig ikke stå alene – og det gør det heller ikke.

Der skal være mere fokus på kvalitet, sammenhæng og effekt af indsatsen i sundhedsvæsenet.

- Derfor har regeringen bl.a. lanceret et nationalt kvalitetsprogram, herunder fastsat otte nationale kvalitetsmål, der fokuserer på, hvad der giver værdi for patienten.

- For vi skal sikre, at alle i sundhedsvæsenet hele tiden arbejder i retning mod endnu højere kvalitet til gavn for patienterne.

***

[Afrunding]

Med dette in mente, vil jeg runde af med at understrege følgende:

- Regeringen prioriterer sundhedsområdet rigtig højt - alene i 2016 har vi prioriteret ½ mia. kr. mere end, hvad den tidligere regering gik til valg på.
  - For der skal være råd til vores kernevelfærd, og til at vores sundhedspersonale kan levere den kernevelfærd til patienterne i et ordentligt arbejdsmiljø.

Tak for ordet!